

Kalmar kommun
kommun@kalmar.se

2023-01-25

1 (18)

Dnr SI 2022:8753

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Hagbyskolan i Kalmar kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Hagbyskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Hagbyskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att leda och följa upp hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betygssättning ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **14 augusti 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet.

Redovisningen skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2022:8753) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Hagbyskolan leder och styr i flera delar skolans utveckling.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn leder och styr det pedagogiska arbetet på skolan och skapar en god grund för utveckling av undervisningen. Rektorn följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat och undervisningens genomförande samt att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Utifrån analysen genomför rektorn utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas. Vidare leder rektorn det pedagogiska arbetet så att lärarna ges förutsättningar att samverka, men rektorns ledning och uppföljning av hur detta arbete ger avtryck i

undervisningen kan stärkas. Rektorn behöver även utveckla arbetet med att leda och följa upp hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen.

Uppföljning och analys

Rektorn följer upp skolans kunskapsresultat, och utifrån en analys av dessa fattar rektorn beslut om nödvändiga utvecklingsinsatser. Av intervju med rektorn framgår att Kalmar kommuns verksamhetsutvecklare sammanställer resultat till rektorsgruppen. Tillsammans med huvudmannen har skolledningen en verksamhetsdialog där de går igenom resultaten. Sammanställningen omfattar bland annat resultat på olika skolor och i olika ämnen, jämförelse mellan flickor och pojkar samt resultat på nationella prov. I skolans verksamhetsplan för 2022 redovisas bland annat elevers resultat i årskurs 3 på de nationella proven i ämnena matematik, svenska och svenska som andraspråk samt andel elever i årskurs 6 som uppnår kunskapskraven i alla ämnen. På skolenheten används sedan detta underlag för fortsatt diskussion och analys. Av intervju med rektorn, lärarna, personal från elevhälsan samt dokumentation framgår att klasskonferenser och arbetsplatsträffar används till att diskutera och analysera resultaten på skolan. På klasskonferenserna följer skolan upp betygen samt elevernas kunskapsutveckling i olika ämnen. Analysen sker både på grupp- och individnivå.

Av intervju med rektorn, lärarna, elevhälsans representanter samt dokumentation framgår att det vid analys av kunskapsresultaten framkommit att eleverna haft en negativ kunskapsutveckling gällande läsning. Analysen visar också att det finns skillnader mellan låg- och mellanstadiet samt mellan flickor och pojkar vad gäller kunskapsresultaten som helhet. I Södermöre kommunalnämnd bedrivs ett arbete kring elevers läsutveckling, från förskoleklass till årskurs 9. Rektorsgruppen analyserar just nu framgångsfaktorer och diskuterar hur de ska arbeta vidare mer konkret med läsutveckling på skolenheten. Rektorn berättar att nästa steg i detta arbete är att involvera lärarna för att se hur de kan utveckla sitt arbete med läsning i undervisningen. När det gäller skillnaden i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar framgår det av inhämtad dokumentation att ett övergripande förvaltningsmål är att förbättra pojkars kunskapsresultat och att skolan utifrån detta mål satt fokus på läsningen. När det gäller skillnaden i resultat mellan stadierna framgår det i intervjuer med rektorn och elevhälsan att detta är en stor utmaning för skolan. Kommunens utvecklingslärare ska involveras i arbetet med att försöka minska skillnaderna mellan stadierna.

Rektorn följer upp undervisningens genomförande och denna uppföljning ligger sedan till grund för skolans utvecklingsarbete. Av intervju med elevhälsans representanter framgår att rektorn arbetar nära verksamheten, är synlig och välinformerad. Rektorn och elevhälsan fattar tillsammans beslut om hur resurser ska fördelas för att på bästa sätt möta elevernas behov. Regelbundna möten möjliggör diskussioner om avvikande

resultat, behov av anpassningar i undervisningen samt resursfördelning. Av intervju med rektorn framgår att rektorn i sin uppföljning uppmärksammat att undervisningens kvalitet skulle kunna förbättras genom ökad samsyn och samverkan mellan personalen på skolan. Utifrån denna analys har rektorn initierat ett arbete kring ledarskap i klassrummet.

Rektorn följer även upp att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Av intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan framgår att skolans personal på olika sätt arbetar med värdegrundsuppdraget i undervisningen. Kuratorn besöker olika årskurser och samtalar med eleverna utifrån olika teman. Ämnen som diskuteras är till exempel vänskap, språkbruk, normer samt vad som händer på internet. Lärarna för också diskussioner med eleverna utifrån olika dilemman i vardagen. Dessutom är eleverna indelade i basgrupper, i vilka de planerar rastaktiviteter och leker tillsammans på rasterna. Syftet med detta är att eleverna ska träna på att samarbeta. Lärarna säger i intervjun att rektorn är synlig i verksamheten och intresserad av det värdegrundsarbete som sker i klassrummet. Av intervjuer och dokumentation framgår också att skolan utvecklat en modell som de kallar *Visionshuset*, där skolans värdegrund, mål och utvecklingsarbete synliggörs. Arbetet påbörjades under höstterminen 2021 och följs upp, diskuteras och vidareutvecklas på möten och studiedagar. I intervjun med rektorn framgår att *Visionshuset* är utgångspunkten för hur lärarna ska agera, både i klassrummet och i verksamheten i övrigt. Via biträdande rektorn och elevrådet får rektorn information om hur värdegrundsarbetet fungerar i klassrummet. Rektorn kan även ta del av lärarnas planeringar för att följa upp arbetet. Av dokumentation framgår också att normer och värden samt skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling diskuteras på arbetsplatsträffar en gång per termin.

Ledning och organisation

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet genom att skapa förutsättningar för kollegialt lärande. Rektorns ledning samt uppföljning av hur detta arbete fungerar i praktiken och hur det ger avtryck i undervisningen kan dock stärkas. Av dokumentation framgår att det finns flera olika tillfällen och forum för personalen att mötas kring olika frågor. Varje måndag och onsdag finns schemalagd mötestid med varierat innehåll, bland annat arbetsplatsträffar, stadiemöten, klasskonferenser samt möte med elevhälsan. Syftet med flera av dessa möten är kollegialt lärande och samverkan för att skapa ett gemensamt förhållningssätt på skolan. Som nämnts ovan har rektorn även initierat ett arbete kring ledarskap i klassrummet, vilket beskrivs i såväl intervjuer som dokumentation. Arbetet innebär bland annat att lärarna träffas regelbundet i grupper för att utifrån forskning diskutera samverkan och ledarskap i klassrummet. Syftet med arbetet är att skapa ett gemensamt förhållningssätt och en ökad

samsyn kring undervisning som gynnar alla elever. Av intervjuer med såväl rektorn, lärarna samt elevhälsans representanter framkommer dock att det kollegiala lärandet fungerar olika bra i olika lärargrupper samt att synen på samverkan skiljer sig åt. Rektorn beskriver även att detta arbete behöver styras mer aktivt från rektorns sida för att ge önskad effekt. Vidare behöver det följas upp bättre för att synliggöra vilka effekter det har på undervisningen.

Jämställdhetsarbete

Rektorn leder och styr till viss del skolans jämställdhetsarbete i syfte att ge alla elever oavsett könstillhörighet samma förutsättningar att lära och utvecklas. Detta gör rektorn genom att följa upp och analysera skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar. Som exempel kan nämnas att i skolans verksamhetsplan för 2022 redovisas nyckeltal i form av resultat på de nationella proven i årskurs 3 utifrån kön samt skillnader i betyg mellan flickor och pojkar i årskurs 6. Även enkätresultat som visar hur elever upplever tryggheten samt studieron följs upp utifrån kön. Som nämnts tidigare visar analysen på skillnader i måluppfyllelse mellan könen, främst gällande läsning. Av dokumentation samt av intervjuer med rektorn och elevhälsans representanter framkommer att det pågår ett förvaltningsövergripande arbete i syfte att öka pojkarnas måluppfyllelse.

Rektorn följer även upp hur flickor och pojkar upplever att de blir bemötta. Rektorns slutsats är att skolan behöver utveckla arbetet med hur lärarna bemöter flickor respektive pojkar i undervisningen. Av intervjuer med elever framgår exempelvis att pojkarna ofta kan hävda sig mer än flickor på idrottslektionerna, och att alla flickor därför inte vågar vara med då. Det tidigare nämnda arbetet med ledarskap i klassrummet är en del i arbetet med att skapa samsyn kring undervisning som gynnar båda könen. I intervjuer och dokumentation beskrivs även en kommande utvecklingsinsats gällande jämställdhet. Det är ett gemensamt arbete i Södermöre kommunalnämnd som innebär att elevhälsan ska genomföra klassrumsobservationer i syfte att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Rektorns roll i arbetet blir att följa upp och analysera observationerna, utifrån det föra en dialog med elevhälsan och lärarna för att sedan i rektorsgruppen fatta beslut om ett gemensamt förhållnings- och arbetssätt. Denna utvecklingsinsats, som planeras starta under vårterminen 2023, finns också beskriven i skolans verksamhetsplan för 2022. Av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsans personal framgår dock att rektorn vid tillfället för granskningens genomförande inte följer upp hur lärarna arbetar med jämställdhet i sin undervisning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att leda och följa upp hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver stärka sin ledning och styrning av skolans jämställdhetsarbete inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. I dagsläget sker en uppföljning och en analys av skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar, vilket gör att såväl rektorn som lärarna och elevhälsan är medvetna om dessa. Även skillnader gällande hur flickor och pojkar upplever tryggheten och studieron på skolan uppmärksammas, och skolan har påbörjat ett arbete kring hur lärarna bemöter flickor respektive pojkar i undervisningen. Rektorns uppföljning och analys av hur lärarna arbetar med läroplanens jämställdhetsuppdrag i sin undervisning är emellertid begränsad.

Av Lgr 22, avsnitt 2.1 framgår bland annat att läraren ska synliggöra och tillsammans med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Vidare framgår i avsnitt 2.8 att rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete följa upp och analysera hur lärarna i sin undervisning arbetar utifrån läroplanens jämställdhetsuppdrag. Detta arbete kan med fördel genomföras inom ramen för skolans planerade utvecklingsarbete. Jämställdhetsuppdraget bör dock även omfatta lärarnas undervisning om jämställdhet. Genom att följa upp och analysera hur jämställdhetsperspektivet genomsyrar undervisningen kan rektorn tillsammans med personalen identifiera utvecklingsbehov och fatta beslut om insatser.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att undervisningen är målfokuserad, strukturerad och varierad. Den innehåller ett aktivt lärarstöd samt inslag som stärker, motiverar och utmanar eleverna utifrån deras individuella behov och förutsättningar. Lärarna ger eleverna möjlighet att ta ansvar för och utveckla strategier för sitt eget lärande. Eleverna involveras till viss del i planering och utvärdering av undervisningen och skolan har ett pågående arbete som syftar till att öka elevernas inflytande och delaktighet.

Målfokus, variation, struktur och aktivt lärarstöd

Undervisningen är välstrukturerad genom tydliga lektionsmål och sammanhängande lektionsinnehåll. Av intervju med lärarna framgår att undervisningen planeras utifrån ämnets syfte och centrala innehåll. Inom ramen för skolans gemensamma arbete med att utveckla ledarskapet i klassrummet har lärarna diskuterat gemensamma riktlinjer för hur lektionerna ska inledas. Av intervjuer med lärare och elever framgår att lärarna sätter upp mål för lektionerna, ibland specifika lektionsmål och ibland mer övergripande mål för en hel vecka. Lärarna gör också arbetsscheman till eleverna, där det framgår vilka uppgifter eleverna behöver göra klart eller arbeta extra med under veckan. Många lärare använder digitala hjälpmedel för att synliggöra lektionsmål samt vad eleverna ska arbeta med under lektionerna. Som exempel beskriver eleverna en lektion i naturorienterande ämnen där målet var att lära sig om musklerna och deras funktion. Lektionsmålet fanns uppskrivet på tavlan och läraren visade även en bild på läroboken samt vilka sidor eleverna skulle arbeta med. Denna tydlighet gällande struktur och målfokus framgår också av de observationer som genomförts. Observationerna visar att lektionerna kännetecknas av olika typer av uppgifter och aktiviteter som är kopplade till varandra i ett logiskt och sammanhängande flöde. Dessutom finns exempel på lektioner som avslutas med att läraren återkopplar till det uppsatta lektionsmålet.

Undervisningen präglas av variation, både vad gäller arbetsformer och innehåll. Av lärarintervjun framgår att lärarna planerar undervisningen så att aktiviteter och olika arbetssätt blandas. Ett exempel hämtar lärarna från ämnet svenska, där eleverna kan arbeta med samma bokstav under en eller flera lektioner, men variera hur de arbetar med den. Andra arbetssätt som lärarna nämner är övningar där eleverna får samtala och samarbeta på olika sätt, arbete med begreppskort, grupparbete och teater. Eleverna får ibland röra sig i klassrummet, byta platser eller hämta material, vilket skapar en naturlig variation av aktiviteter och olika sätt att lära sig. Den bild av variation som lärarna ger stärks också av de observationer som genomförts. Exempel på olika arbetsformer och uppgifter som framkommer av observationerna är genomgång, enskilt arbete, arbete i par eller mindre grupper. Praktiskt arbete varvas med att eleverna får läsa, skriva och samtala. De får också se på filmklipp, rita och göra olika typer av rörelseaktiviteter.

Lärarna försäkrar sig om att eleverna förstår vad de ska göra och att de kommer igång med arbetet. Genomförda lektionsobservationer visar många exempel på hur lärarna ger eleverna stöd och hjälp i arbetet genom att förklara, ställa frågor och föra en dialog med eleverna. När eleverna arbetar enskilt eller i grupp cirkulerar läraren aktivt i klassrummet och stöttar eleverna utifrån behov. Bilden av det aktiva lärarstödet förstärks i intervjuer med elever, där flera berättar att de kan räcka upp handen och få hjälp om något är svårt. Om de sitter i grupprum och arbetar brukar läraren gå dit med jämna mellanrum och fråga hur det går.

Motivation och anpassningar

Lärarna uppmuntrar och motiverar eleverna genom ett positivt bemötande. Av intervju med lärarna framgår att det är viktigt att lärarna bygger goda relationer med eleverna för att kunna uppmuntra, stötta och motivera dem. Som ett sätt att motivera eleverna nämner lärarna att de brukar berätta för eleverna varför de ska lära sig och varför det är viktigt. Lärarna kan till exempel be eleverna göra om eller förbättra en uppgift för att uppmärksamma eleverna på att det de arbetar med och lär sig är viktigt. På lågstadiet har eleverna en liten anteckningsbok som de skriver i och där de kan se hur de har utvecklat sin handstil över tid. De observationer som genomförts visar olika exempel på att lärarna har höga förväntningar på eleverna, att eleverna uppmuntras och får beröm samt att undervisningen präglas av arbetsformer som stärker elevernas självförtroende.

Granskningen visar att undervisningen på flera sätt anpassas till aktuell elevgrupp och till elevernas enskilda behov. I lärarintervjun ges flera exempel på hur lärarna arbetar för att anpassa och utmana alla elever. Några exempel på detta är att eleverna har personliga arbetsscheman, tillgång till hörselkåpor, skärmar och digitala hjälpmedel. Vid behov kan eleverna få kortare arbetspass, tydligare struktur och arbetsordning på

tavlan samt läxor anpassade efter elevernas förutsättningar. När elever ska skriva texter kan lärarna ställa olika krav på hur mycket text eleverna ska producera. Mängden text beror på hur långt eleverna har kommit i sin kunskapsutveckling. Vid prov har eleverna möjlighet att vid behov dela upp proven i flera delar eller arbeta med en fråga i taget. Lärarna ger också exempel på hur de arbetar för att utmana elever. Genom det kooperativa lärandet får eleverna genom samtal och diskussioner med varandra möjlighet att lära och utmanas av varandra. I en årskurs har lärarna ett lektionspass i veckan där de delar in eleverna i grupper utifrån hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. På så sätt kan lärarna även möjliggöra utmaningar för de elever som är i behov av det. Av intervjuer med såväl lärare som elever framgår att eleverna kan arbeta med uppgifter på olika nivåer. Eleverna berättar bland annat om hur det fungerar i ämnet matematik. Där använder de en lärobok innehållande uppgifter på tre olika nivåer. I andra ämnen arbetar eleverna oftast med samma ordinarie uppgifter, men om de blir klara finns det alltid extra eller svårare uppgifter att fortsätta med. Den bild som lärarna ger av arbetet med att utmana och stimulera alla elever överensstämmer med det som observationerna visar. Som exempel kan nämnas en lektion i engelska, där eleverna arbetade i par. Uppgiften gick ut på att den ena i paret skulle beskriva en bild som den andra skulle rita. I arbetet med denna uppgift fick eleverna möjlighet att delta och uttrycka sig på engelska utifrån sin egen kunskapsnivå.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Undervisningen är utformad på ett sådant sätt att eleverna får möjlighet att reflektera kring olika frågor samt över sitt eget lärande. Av intervjuer med elever samt av observationer framgår att eleverna får möjlighet att besvara frågor som inte har ett på förhand givet svar. När läraren introducerar ett nytt arbetsområde kan läraren fråga eleverna om vad de redan har för kunskaper om ämnet. Av intervjuer med lärare och elever framgår också att lärarna arbetar för att eleverna ska ta ansvar för och utveckla egna strategier för sitt lärande. Detta sker bland annat genom att lärarna berättar för eleverna att det finns olika sätt att lära. Eleverna får också möjlighet att prova olika strategier. De får till exempel samtala med varandra på olika sätt, läsa tyst för sig själva, högt för varandra eller bara lyssna. De får också träna på att göra tankekartor, skriva stödord samt prova olika sätt att träna inför prov. Eleverna berättar också att de kan prata med lärarna om de vill veta hur det går för dem i olika ämnen. På så sätt får eleverna träna på att ta ansvar för sitt eget lärande.

Lärarna använder olika metoder för att involvera eleverna i planering av undervisningen. I intervjun med lärarna ges flera exempel på tillfällen då eleverna görs delaktiga på olika sätt. Ett exempel hämtas från de naturorienterande ämnena där eleverna kan få frågor att arbeta med, men själva får välja hur de ska redovisa sina kunskaper.

Ett annat exempel hämtas från teknikämnet där eleverna har fått rösta om vilka föremål de vill lära sig mer om, varpå läraren sedan har planerat sin fortsatta undervisning utifrån elevernas önskemål. Av intervjuer med elever framgår att eleverna kan få välja olika sätt att arbeta eller redovisa. Eleverna nämner ett exempel där de skulle göra en presentation om olika länder. De fick då möjlighet att välja om de ville göra en egen presentation eller arbeta med den i grupp.

Av intervjuerna framgår också att eleverna ges möjlighet att på olika sätt utvärdera undervisningen, ibland efter en enskild lektion och ibland efter ett avslutat arbetsområde. På lågstadiet har eleverna en anteckningsbok där de får skriva sådant som de tycker har varit bra eller mindre bra. Ibland får de lägga huvudet på bänken och räcka upp handen när läraren ställer frågor om vad de tycker. I matematikämnet finns det färdiga utvärderingar som eleverna får göra. Att eleverna ges möjlighet att utvärdera undervisningen framgår också av lektionsobservationer. Som exempel kan nämnas en lektion i samhällsorienterande ämnen, där det ingick i lärarens lektionsplanering att eleverna mot slutet skulle utvärdera lektionen utifrån två frågor, vilket också gjordes.

När det gäller elevernas möjlighet att påverka undervisningen arbetar skolan med att utveckla arbetssätt för att öka elevernas delaktighet och inflytande. Enkätresultat visar att eleverna i hög utsträckning upplever att de har möjlighet att påverka, men inte i den omfattning skolan önskar. I skolans verksamhetsplan för 2022 står bland annat att eleverna behöver få möjlighet att i högre utsträckning påverka lektionsinnehåll och arbetsmetoder samt bli mer involverade i sitt lärande genom att lärarna frågar eleverna hur de lär sig bäst, anpassar och modellerar. Skolinspektionen ser positivt på det påbörjade arbetet med att öka elevernas delaktighet vid planering och utvärdering av undervisningen. Detta arbete kan även med fördel inriktas mot hur elevernas inflytande kan öka med stigande ålder och mognad.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att det på skolan pågår ett aktivt, samlat och medvetet arbete med att skapa studiero och en trygg miljö. Personalen kartlägger och analyserar kontinuerligt elevernas upplevelse av trygghet och studiero samt vidtar ändamålsenliga åtgärder utifrån identifierade behov. Eleverna är på olika sätt delaktiga i arbetet och personalen har ett gemensamt förhållningssätt kring det-samma.

Trygghet

Skolan bedriver ett medvetet arbete med att skapa en trygg miljö för eleverna. I skolans verksamhetsplan för 2022 står att arbetet med att skapa trygghet och studiero ska ske genom ett systematiskt arbete som inkluderar kartläggning, analys, mål och åtgärder samt uppföljning och utvärdering. Av dokumentation och intervjuer framgår att det pågår ett främjande och förebyggande arbete som inkluderar såväl kartläggning som analys av nuläget. Varje år genomförs en kommungemensam enkät som analyseras och diskuteras i personalen. Enkätsvaren tillsammans med övrig dokumentation samt elevintervjuer visar att eleverna på Hagbyskolan i hög utsträckning känner sig trygga. Utifrån analysen beslutas sedan om förbättringsåtgärder. Vidare genomför kuratorn trivselsamtal med alla elever i årskurs 3 och 6, och skolsköterskan har hälso-samtal med eleverna i årskurs 2 och 4. I årskurs 4 förs också samtal om vad som händer på internet. Även utvecklingssamtalen används för att samtala med eleverna om huruvida de känner sig trygga på skolan. Varannan vecka träffas elevhälsoteamet och samtalas bland annat om elevernas trivsel och mående. Två gånger per termin deltar även skolläkare och skolpsykolog på elevhälsans möten, vid behov ännu oftare. Skolan har även möjlighet att kontakta den centrala elevhälsan och vid behov få stöd av en specialpedagog med särskilt uppdrag.

Skolan vidtar åtgärder utifrån vad kartläggning och analys visar. Av dokumentation och enkätsvar framgår att eleverna upplever en hög grad av trygghet på skolan. Det finns dock några områden som har identifierats som platser där eleverna känner sig mindre trygga. Eleverna ger i intervjuer exempel på sådana områden. Ett område är omklädningsrummen. Ett annat är skolgården. Hagbyskolans skolgård är stor, och av intervjuer med rektorn och representanter för elevhälsan framgår att det har gjorts en översyn av rasterna och att det finns förslag på förbättringsåtgärder. Ett konkret exempel på åtgärd är att lekytan för en årskurs har begränsats. Av intervju med lärarna framgår att lärarna i denna årskurs har pratat mycket med sina elever om trygghet, de har genomfört en trygghetsrunda med eleverna och de har infört tydliga rutiner för att öka elevernas upplevelse av trygghet. Som exempel nämner lärarna att de samlar alla eleverna på ett led utanför skolingången för att undvika konflikter när de kommer in i kapprummet.

Studiero

Vid skolan bedrivs ett samlat arbete med att skapa och bibehålla studiero. Av skolans verksamhetsplan för 2022 framgår att arbetet med att skapa studiero innebär att skolan behöver skapa en tillgänglig lärmiljö för eleverna. Det kan bland annat handla om att anpassa lokaler och möblering utifrån behov, dela upp klassen i mindre grupper samt ge eleverna tillgång till olika hjälpmedel. Av intervju med rektorn och lärarna framgår att eleverna har bestämda platser i klassrummet, att de är indelade i bestämda basgrupper och att de kan se lektionens och dagens planering med hjälp av bildstöd. I en årskurs har personalen arbetat mycket kring rasterna, att eventuella konflikter som uppstått under rasterna blir lösta innan eleverna går in till nästa lektion, för att öka möjligheterna till god studiero. Lärarna berättar också att de samtalar med eleverna om just studiero, vad det innebär, och tillsammans med eleverna har de enats om ett antal klassrumsregler. Dessutom finns gemensamma regler som gäller för alla på hela skolan. Dessa utvärderas via elevrådet varje år och revideras efter behov. Detta är exempel på sådant som lärarna gör för att skapa eller bibehålla studiero

Av intervju med rektorn framgår att klasskonferenserna bland annat används till att diskutera och analysera studieron på skolan. Av skolans verksamhetsplan för 2022 framgår att en hög andel elever upplever att de har studiero på lektionerna. Skolan har dock som mål att öka studieron ytterligare. Av intervjuer med elever och representanter för elevhälsan framgår att den upplevda studieron på skolan kan variera mellan olika lärare och ämnen. Exempelvis framgår det av elevintervjuer att lärarna blir avbrutna i sina genomgångar och att det kan vara svårt att komma igång eller koncentrera sig på arbetsuppgifterna.

Utifrån uppföljning och analys vidtar skolan ändamålsenliga åtgärder för att ytterligare förbättra studieron för eleverna. Ett exempel som lyfts i intervjun med elevhälsans representanter är det pågående arbetet med ledarskap i klassrummet, vilket handlar om att skapa struktur och att sätta mål för och utvärdera lektionerna. Elevhälsan samarbetar också med lärarna för att ge eleverna en lugnare start på dagen samt lugn och ro innan och efter raster. Av intervju med rektorn framgår även att det om möjligt sker en resursfördelning för att stärka studieron i de elevgrupper där det behövs. I klassrummet arbetar lärarna på olika sätt för att skapa studiero. Av intervjuer med elever framgår att lärarna säger till de elever som stör, men att det kan variera mellan olika ämnen och lärare. Vid behov kan eleverna också få sitta i grupprum och arbeta. Av intervju med elevhälsans representanter framgår att ringklocka och stoppljus används av olika lärare på olika stadier för att reglera ljudnivån i klassrummet. Eleverna får vara med och påverka vilken ljudnivå som är lämplig utifrån den uppgift de ska arbeta med.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn ger lärarna möjlighet att kvalitetssäkra sina bedömningar. Rektorn följer dessutom upp och analyserar orsaker till eventuella avvikelser i lärarnas bedömning och betygssättning.

Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar. Av dokumentation samt intervjuer med rektorn och lärare framgår att rektorns och huvudmannens organisation ger lärarna förutsättningar att samverka kring bedömning och betygssättning genom att tid avsätts för detta i olika forum. På skolenheten har lärarna tid avsatt i schemat för att diskutera bedömningsfrågor. Nya lärare har en mentor första året och får därigenom stöttning i bedömningsarbetet. Lärarna ges även möjlighet att diskutera betyg och bedömning i kommunens centrala ämnesgrupper.

Av dokumentation samt intervjuer med rektorn och lärare framgår att lärarna använder olika arbetssätt som stöd i arbetet med likvärdig bedömning. De nationella proven i årskurs 3 och 6 rättas centralt på kommunnivå. Vid rättningen deltar representanter från skolenheten. I de centrala ämnesgrupperna för även lärarna en allmän diskussion kring bedömning av de nationella provens olika uppgifter. Av intervju med rektorn framgår att de centrala ämnesgrupperna på detta sätt ger lärarna trygghet i arbetet med att göra likvärdiga bedömningar av elevernas kunskaper. Ytterligare underlag som används för kvalitetssäkring är Skolverkets kartläggning och bedömningsstöd.

Uppföljning och analys av bedömningar och betyg

Rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser i bedömningar och betyg. Av intervju med rektorn framgår att rektorn, utifrån huvudmannens statistik, följer upp och analyserar skillnader mellan ämnen, resultat av nationella prov samt skillnader mellan flickors och pojkars resultat. Det görs även en analys av fördelningen av betygen på betygsskalan, huruvida samtliga betygsnivåer används vid betygssättning. Ett exempel på vad som framkommit av rektorns analys är att det finns en skillnad i måluppfyllelse mellan flickor och pojkar. Rektorn involverar lärarna i analysen genom att diskutera hur de ska arbeta vidare för att utjämna skillnaderna. Dock görs idag

ingen jämförelse mellan resultat på nationella prov och slutbetyg i årskurs 6. Skolinspektionen bedömer därför att rektorns uppföljning och analys av betyg fortsättningsvis även bör omfatta en jämförelse av resultaten på de nationella proven och slutbetygen i årskurs 6.

På Skolinspektionens vägnar

X Lena Stadler

Beslutsfattare

Signerat av: Lena Stadler

X Cecilia Johansson

Föredragande

Signerat av: Cecilia Johansson

I handläggningen av ärendet har även Jenny Töredal medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 4 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 1 gruppintervju med lärare.
- 1 gruppintervju med skolans elevhälsa.
- 1 intervju med rektor samt biträdande rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 30 november till den 1 december 2022. Besöket genomfördes av Cecilia Johansson och Jenny Töredal.

Hagbyskolan är en grundskola med årskurserna 1-6 i Kalmar kommun. Även förskoleklass och fritidshem finns vid skolenheten, men dessa verksamheter omfattas inte av granskningen. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök hade skolan 162 elever i grundskolan. Hagbyskolan leds av en rektor och en tillförordnad biträdande rektor.